

Endeligt udkast til Strategi for voksne indenfor psykiatriområdet

Indledning

Varde Kommune varetager det sociale arbejde med borgere over 18 år med sindslidelse eller sværere psykiske problemer, mens behandlingspsykiatrien varetages af Lokalpsykiatrien ved Region Syddanmark.

Strategi for voksne indenfor psykiatriområdet er Varde Kommunes sigtelinje for det sociale arbejde med borgere indenfor dette område fra 2016-2018.

Socialpsykiatrien arbejder efter fire principper: i) Forebyggelse og tidlig indsats ii) Massiv indsats i starten iii) Mindst mulig indgriben og iv) Inklusion.

Faktaboks:

Socialpsykiatrien yder i dag socialpædagogisk støtte (§ 85) til ca. 220 borgere samt opsøgende støtte (§ 99) til ca. 30 borgere. Udover Socialpsykiatrien yder Center Bøgely også socialpædagogisk støtte (§ 85) til ca. 10 borgere, som primært er misbrugere og socialt udsatte. En stor del af dem har dog også psykiske problemer i større eller mindre grad. Alle er tidligere beboere på Center Bøgely eller i tilsvarende målgruppe.

Socialpsykiatrien driver desuden aktivitets- og samværstilbud (§ 104), hvor der er 30 visiterede pladser. Borgerne har også mulighed for at komme i aktivitets- og samværstilbuddet uden at være visiteret til det. I alt benytter ca. 50-60 borgere aktivitets- og samværstilbuddet ugentligt.

Endelig driver Socialpsykiatrien botilbuddet Vidagerhus i Janderup for unge med psykiske problemer, hvor der er 10 pladser samt 2 gæstpladser¹. De gule huse er Socialpsykiatriens botilbud i Ølgod også med 10 pladser. I tilknytning til De gule huse ligger Støttecenter Lindely, hvor der kommer ca. 25 borgere i et åbent tilbud.

Varde Kommune har desuden ca. 15 borgere i socialpsykiatriske botilbud uden for Varde Kommunes regi.

Forebyggelse og tidlig indsats

Der er en stor overdødelighed blandt borgere med psykiske problemer bl.a. som følge af livsstilsygdomme. Socialpsykiatrien er opmærksomme på denne problemstilling og arbejder derfor med KRAMS faktorerne i både bostøtte, botilbud og aktivitets- og samværstilbuddene. Alle medarbejdere har en stor bevidsthed om, at det at bevæge sig og spise sundt har en stor betydning for borgernes psykiske funktionsniveau og trivsel. Borgerne har ofte vanskeligt ved at deltage i tilbud, som ikke er særligt målrettet dem, og derfor arrangeres der særlige tilbud fx om rygestop for Socialpsykiatriens borgere, når der kan samles en mindre gruppe.

En stor del af Socialpsykiatriens arbejde handler også om at forebygge fx indlæggelser. Rådighedstelefonen, som man visiteres til, er en del af det forebyggende arbejde, hvor borgere kan ringe ind, hvis de har behov for akut hjælp. Aktivitets- og samværstilbuddene har også stor betydning for den tidlige indsats, idet man her kan få hjælp med det samme uden først at skulle visiteres.

Socialpsykiatriens arbejde med forebyggelse og lighed i sundhed lægger sig op af Region Syddanmarks strategi på området. Et nyt tiltag som følge af strategien er, at der i en periode er etableret sundhedstjek i aktivitets- og samværstilbuddet, således at borgerne har mulighed for at få sundhedstjek i kendte og trygge omgivelser.

¹ Gæstpladserne på Vidagerhus forventes godkendt af Socialtilsyn Syd primo 2016.

Målsætning: Socialpsykiatrien har fokus på målgruppens overdødelighed som følge af livsstilssygdomme.

Samarbejde mellem bostøtte og aktivitets- og samværstilbuddene (§ 104 og åbent tilbud)

Socialpsykiatriens nye lokaler på Dalgasvej skal huse både bostøtten og aktivitets- og samværstilbuddet fra Slotsgade. Ved at få samme adresse bliver der åbnet op for bedre muligheder for samarbejde og mulighederne for aktiviteter i aktivitets- og samværstilbuddet bliver mere synlige for borgere i bostøtten. Det vil give en bedre kvalitet og flere valgmuligheder, da det giver mulighed for at lave fælles læringsmiljøer, hvor vi i højere grad kan bruge relevante partnere som undervisere.

Det er vigtigt, at huset indrettes, så borgerne stadig har mulighed for at holde brugeråbnet i aktivitets- og samværstilbuddet.

Målsætning: Socialpsykiatriens nye lokaler på Dalgasvej skal skabe større valgmuligheder for borgere i bostøtte og aktivitets- og samværstilbud i form af flere muligheder for læringsmiljøer.

Målsætning: Huset indrettes, så borgerne har mulighed for at holde brugeråbnet i aktivitets- og samværstilbuddet.

Bostøtte uden for normal arbejdstid

Førtidsreformen har betydet at færre og færre tilkendes førtidspension. Dette betyder, at borgere der modtager bostøtte i højere grad er i beskæftigelse, uddannelse eller andet i dagtimerne, hvilket medfører, at de har behov for at kunne modtage deres bostøtte uden for normal arbejdstid.

Derudover er der færre borgere, der visiteres til et døgntilbud og borgere udskrives hurtigere fra indlæggelser, hvilket medfører at borgerne i perioder kan have behov for støtte i weekenderne.

Serviceniveauet åbner i dag ikke op for muligheden for at levere støtte uden for normal arbejdstid eller i weekender. Der er derfor behov for at undersøge mulighederne for at levere støtte uden for normal arbejdstid samt om der er behov for at støtten kan tilrettelægges anderledes fx ved at have åbent på Dalgasvej aften og weekend ligesom der er på Lindely i Ølgod.

Målsætning: Vi skal undersøge mulighederne for at ændre serviceniveauet, så der bliver mulighed for at levere støtte uden for normal arbejdstid samt om det kan være muligt at have åbent på Dalgasvej aften og weekend.

Bolig

Det har stor betydning for borgernes trivsel, at de får støtte til at have en stabil boligsituation. Der samarbejdes derfor med boligforeningerne, hvis en borger misligholder sin lejlighed og derfor har behov for støtte. Formålet er at sikre, at der gribes ind, inden det bliver for slemt, således at borgeren kan blive i eget hjem. Desuden er en stor del af socialpsykiatriens arbejde at støtte borgerne i at bo i egen bolig og træne botræning i botilbuddene. De borgere der ikke er i stand til at bo i egen bolig har derfor midlertidigt behov for at bo i botilbud. Der tilbydes i dag mulighed for botilbud i Vidagerhus og i De gule huse. Socialpsykiatrien indgår som samarbejdspartner i den kommende helhedsplan for Boulevardbebyggelsen.

Målsætning: Fokus på at skabe en stabil boligsituation for borgerne, bl.a. ved samarbejde med boligforeningerne.

Motion og kultur

Motion og kultur har stor betydning for menneskers trivsel og er derfor også af stor betydning i Socialpsykiatriens arbejde. Vi bruger mange ressourcer på at støtte borgerne i at deltage i forskellige fritidsaktiviteter og andre arrangementer, når borgerne ikke har ressourcer til at deltage uden støtte. Derudover arrangerer vi selv forskellige ture og bakker op om arrangementer fx i

Varde Kommune, Bedre Psykiatri eller lignende. Endelig ønsker vi at udbygge samarbejdet med Trivselshuset, når vi flytter ind på Dalgasvej.

En særlig opgave for Socialpsykiatrien i forhold til idræt har i flere år været støtte til driften af Idræt for Sindslidende (IFS). IFS er en selvstændig forening, hvor bestyrelsens består af brugere. Det er en stor styrke at være en forening, idet en forening fx kan søge midler som Socialpsykiatrien ikke kan søge. Deltagerne i IFS kommer både fra Socialpsykiatrien, Center Bøgely, Tinghøjgård og andre. Den deltagerdrevne bestyrelse er dog ikke stærk nok til at kunne klare opgaven med at drive foreningen alene. Socialpsykiatrien støtter derfor med ca. 12. timer om ugen, men får ikke i BUM afregningen betaling for disse timer, så de skal afholdes inden for rammen.

Der bør derfor nedsættes en arbejdsgruppe, som udarbejder en plan for, hvorledes IFS' overlevelse sikres i fremtiden uden, at Socialpsykiatrien skal lægge så store ufinansierede ressourcer i den. Arbejdsgruppen skal arbejde med at finde nye løsninger, fx at trække mere ressourcestærke borgere ind i foreningens bestyrelse, at IFS bliver en del af Varde Idrætsforening eller andre muligheder.

Derudover bruger Socialpsykiatrien 8 timer om ugen i Helle Hallen hvor der holdes idrætscafe, hvor der både er mulighed for gymnastik og fitness samt socialt samvær. Dette tilbud fungerer som en del af den socialpædagogiske støtte for de borgere, der ikke har mulighed for at deltage i ordinære idrætstilbud.

Målsætning: Samarbejdet med Trivselshuset ønskes udbygget.

Målsætning: Der skal i samarbejde med Idræt for sindslidende (IFS) udarbejdes en plan for, hvorledes foreningen IFS overlevelse sikres i fremtiden.

Borgere med anden etnisk herkomst

Det er en stor udfordring for Socialpsykiatrien, at der kommer flere borgere med en anden etnisk herkomst end dansk med psykiske problemer. I nogen kulturer er sindslidelse et stort tabu og borgerne og deres familier har derfor ofte større barrierer i forhold til hvad det vil sige at have psykiske problemer end andre borgere har. Derudover er der store sproglige barrierer, da der på nogen sprog slet ikke findes ord for de symptomer borgeren oplever.

Den sproglige barrierer har særligt stor betydning, da dialogen netop er en stor del af socialpsykiatriens metode, hvilket gør det meget vanskeligt at arbejde med borgerne, når vi ikke taler det samme sprog.

Det er derfor afgørende, at borgerne lærer dansk. Nogle borgere er ikke i stand til at lære dansk via de almindelige danskurser, fx hvis man er analfabet. Desuden kan nogle traumatiserede borgere have svært ved at bevare det danske de har lært og derfor mister de sproget igen.

De borgere som ikke taler dansk endnu har behov for at få tolkebistand til alle møder med Socialpsykiatrien, da de ellers ikke kan få ret meget udbytte af Socialpsykiatriens støtte. En anden mulighed kunne være at etablere et særligt tværsektorielt team, som ydede støtte til disse borgere både fra bostøtten og fra andre enheder i Varde Kommune. Således kunne der ansættes medarbejdere, som specifikt har gode sprogkundskaber og evner til at arbejde med netop denne borgergruppe. Det vil naturligvis være oplagt at et sådant team også samarbejde med bl.a. Trivselshuset i Boulevardbebyggelsen.

Målsætning: De borgere som ikke taler dansk endnu skal have tolkebistand, til alle møder med Socialpsykiatrien, da de ellers ikke kan få ret meget udbytte ud af Socialpsykiatriens støtte.

Målsætning: Eller at der etableres et særligt tværsektorielt team som yder støtte til disse borgere både fra bostøtten og fra andre enheder i Varde Kommune.

Sociale relationer og ensomhed

Ensomhed er en stor udfordring for mange borgere med sindslidelse og psykiske sårbarheder og det er derfor et af de områder, der altid er i fokus i Socialpsykiatriens arbejde både i bostøtten, aktivitets- og samværstilbuddene og i botilbuddene.

Det er af stor betydning for alle mennesker at have kontakt med familie og venner. Mange borgere med sindslidelser har dog ingen eller kun meget lidt kontakt med deres pårørende. Dette kan

skyldes, at de pårørende ikke længere har kræfter til at deltage i den sindslidendes liv eller at borgerne ikke selv har overskud til at opretholde kontakten til depårørende. Socialpsykiatrien støtter derfor borgerne i at fastholde og skabe kontakt med sine pårørende, såfremt borgeren ønsker det. Og vi ønsker desuden at støtte de pårørende i at få kræfter til igen at deltage i den sindslidendes liv. Desuden gør vi meget for at inddrage pårørende, hvor det er muligt, således at de får en forståelse for og bliver en del af den sindslidendes liv.

Endelig arbejder Socialpsykiatrien med at etablere kontakt borgerne imellem fx ved at danne netværksgrupper, hvor borgere, der har samme interesser, kan mødes og få støtte til at opbygge netværk og venskaber.

Det er desuden vigtigt at samarbejde med frivillige, idet frivillige kan tilbyde borgerne noget andet end de professionelle. Det har dog været vanskeligt at rekrutere frivillige til området og vi vil derfor i de kommende år gøre en ekstra indsats for at få kontakt med flere, som ønsker at yde en frivillig indsats for borgere med psykiske problemer.

Målsætning: *Støtte de pårørende i at få kræfter til igen at deltage i den sindslidendes liv.*

Målsætning: *Inddrage de pårørende, hvor det er muligt, således at de får en forståelse for og bliver en del af den sindslidendes liv.*

Målsætning: *Skabe kontakt borgerne imellem.*

Målsætning: *Udbygge samarbejder med frivillige.*

Beskæftigelse

Det er et mål, at borgerne så vidt muligt inkluderes på det ordinære arbejdsmarked fx vha. fleks- og skånejob. Socialpsykiatrien støtter derfor borgerne så meget som muligt i den kontakt de har med bl.a. jobcenter og praktikpladser.

Ganske få borgere tilkendes i dag førtidspension og kan dermed visiteres til beskyttet beskæftigelse (§ 103). Varde Kommune har ikke selv et tilbud om beskyttet beskæftigelse til borgere med psykiske lidelser men benytter tilbuddet i Esbjerg Kommune.

Jobcenteret bestiller og køber mentorydelser ved Bostøtten i henhold til Beskæftigelsesloven i det omfang de har behov for det. Borgerne i målgruppen for dette har på mange måder sammenfald med de borgere, som førhen ville have modtaget en pension. Nogle gange er der tale om kombinerede tilbud, hvor der ydes både socialpædagogisk støtte og mentor til samme borger, men af samme støtteperson, så borgeren ikke skal forholde sig til flere støttepersoner i sin hverdag.

Målsætning: *Socialpsykiatrien støtter borgerne så meget som muligt i den kontakt de har med bl.a. jobcenter og praktikpladser.*

Hjælpemidler og velfærdsteknologi

Der er behov for at undersøge, hvilke (velfærdsteknologiske) hjælpemidler der med fordel kan anvendes i arbejdet med borgere med sindslidelse. Der findes en lang række hjælpemidler, der kan hjælpe borgerne med at blive mere selvhjulpne for at øge livskvaliteten. Men for netop denne borgergruppe kan det være problematisk at anvende (velfærdsteknologiske) hjælpemidler, da de kan have stor angst i forhold til teknologi. Desuden har borgere med sindslidelse en tendens til at isolere sig og derfor er det vigtigt at sikre at brugen af teknologi ikke går ud over den personlige kontakt, som netop er en vigtig del af arbejdet med den sindslidende.

Særligt skal mulighederne for at etablere telekommunikation mellem borgerne, eksterne samarbejdspartnere og medarbejderne i bostøtten undersøges og fordele og ulemper ved at anvende telekommunikation i forhold til personlig kontakt skal afdækkes.

Socialpsykiatrien har sammen med andre kommuner søgt om midler til et sådant projekt. Såfremt vi ikke får disse midler er det vigtigt, at vi selv etablerer et projekt, hvor vi kan undersøge dette.

Målsætning: *Det skal undersøges, hvilke (velfærdsteknologiske) hjælpemidler der med fordel kan anvendes til borgere med sindslidelse.*

Målsætning: Mulighederne for at etablere telekommunikation mellem borgerne, eksterne samarbejdspartnere og medarbejderne i bostøtten skal undersøges og fordele og ulemper ved at anvende telekommunikation i forhold til personlig kontakt skal afdækkes.

